

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
OPONENT

Název	Vliv vlastní zkušenosti ex-userů na terapeutickou práci s klienty v léčbě závislosti: kvalitativní studie
Autor	Karel Kolitsch
Vedoucí práce	Mgr. Jaroslav Vacek
Oponent práce	PhDr. Jiří Libra

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky	Body
<p>Abstrakt</p> <p>Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (výchozí, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)?</p> <p>Koresponduje abstrakt s obsahem práce?</p> <p>Má abstrakt přiměřený rozsah?</p>	<p>Abstrakt – ve formulaci hypotézy, popisu ilustrovaného jevu, v popisu použité metody a popisu hlavních výsledků práce není autor dostatečně konkrétní, což snižuje výpovědní hodnotu abstraktu.</p>	3 / max. 5
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury</p> <p>Je zdůvodnění práce logické?</p> <p>Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný?</p> <p>Je zvolená literatura aktuální?</p> <p>Je použitá literatura řádně citována?</p> <p>Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem?</p> <p>Byl dosavadní výzkum podroben kritice?</p>	<p>Teoretická část:</p> <p><i>Pozn.: Termín ex-user zasluhuje více pozornosti: O kom se vlastně mluví – a nejde o slovíčka. V angličtině se pro osoby s adiktologickým problémem užívají různé specifikující termíny např. „drug abusers“, „substance misusers“, „drug users“, „problem drug users“, „addicts“. Pro označení bývalého uživatele se častěji setkávám s termínem „ex-addict“, případně „former drug user“. Slovo „ex-user“ je častěji spojeno s bývalým uživatelem služby, v obecné angličtině s bývalým zákazníkem.</i></p> <p><i>Užívání drog a užívání adiktologických služeb nejde samozřejmě ruku v ruce a je potřeba ohraničit, o které zkušenosti se mluví. Autor to vymezuje za sebe v úvodu – podmínkou je bývalé užívání i absolvovaná léčba. Vymezuje i termín „therapeut ex-user“ (v zahraniční literatuře se setkáváme s termíny „paraprofessional“, nebo „peer-worker“).</i></p> <p><i>Hlubší úvaha o používaných termínech by mohla pomoci porozumět fenoménům, které se za</i></p>	13 / max. 20

	<p><i>termíny v závorkách skrývají. Citovaný Kalina (2001) na str.10 této práce považuje pojem za „nálepku“.</i></p> <p>Nebudu polemizovat s tím, co autor považuje za převažující stanovisko k účasti „ex-userů“ v adiktologických službách (str.11) v ČR – osobně eviduji převažující postoj, že zaměstnávání pracovníků s bývalou zkušeností drogové závislosti může být cenné i ohrožující (samotného dotyčného, jeho kolegy i pacienty), že podstatné je osvojení potřebných kompetencí a osobnostní stabilita dotyčného pracovníka. Za převažující stanovisko je možné považovat znění novely Standardů – bylo připomínkováno a schváleno odbornými společnostmi a resorty.</p> <p>Rešerše odborné literatury je podrobná, ilustrující zejména českou historii rozpravy na toto téma. Autor modeluje cestu či přechod „ex-usera“ k profesionálovi v souladu s citovanou literaturou, od nositele „pozitivního vzoru“ a průvodce léčbou k pracovníkovi, který si osvojuje profesionální kompetence.</p> <p>V kapitole 2.8 autor popisuje zadání „Standardů odborné způsobilosti pro zařízení a programy poskytující adiktologické služby“ (v prvním odst. na str. 20) nesprávně. Standard 2.1. zní jinak. Dále - pro každého pracovníka služby platí všechna další standardní zadání oddílu 2 Personální práce a zajištění odbornosti služby. Je to 16 položek 2. oddílu – od popisu linie odborného řízení ve službě, přes popis pracovních profilů, podporu pracovníků zajištěním vzdělávání, kontrolu pracovníků, zajištění komunikace, rovného přístupu ke vzdělání a supervizi. Standardy nepředpokládají existenci interních pracovníků služby, kteří by se pohybovali v nějakém druhém či jiném řádu a byli vyňati ze standardních práv a povinností. Proto byla vypuštěna pravidla předchozí verze. Uvádí-li je autor v závěru kapitoly, pak by bylo srozumitelné napsat proč. Autor dosavadní teorii a uváděnou praxi kriticky nediskutuje.</p>	
<p>Použité metody a logika struktury práce</p> <p>Jsou jasně stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy?</p> <p>Je zdůvodněna volba použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)?</p> <p>Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikaci?</p>	<p>Cílem práce je strukturovaný popis problému – hypotézy nejsou formulovány tak, aby se daly testovat, záběr je velmi široký. Zvolená kvalitativní metodologie má zachytit a popsat „některé jevy“ (ve 3.3. neuvedeno které) z pohledu samotných „ex-userů“. Zde je popis terminologicky nejednotný a text pak méně srozumitelný – z výzkumných otázek se stávají témata, z nich zase otázky rozhovoru. Výběr respondentů a průběh sběru dat je popsán jasně. Popis metody analýzy dat je opět velmi stručný a nejasný.</p>	<p>11/ max. 20</p>

<p>Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat?</p> <p>Má práce logickou strukturu?</p>		
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <p>Jsou závěry prezentovány srozumitelně?</p> <p>Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky?</p> <p>Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce?</p> <p>Jsou závěry korektní?</p> <p>Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení?</p> <p>Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu?</p> <p>Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření?</p>	<p>V interpretaci výsledků se autor vrací k původním výzkumným otázkám a zobrazuje výsledky ve vztahu k nim. Popisuje výstupy z rozhovorů, komentuje shody, okruhy ovšem neodpovídají zcela jasné výzkumným otázkám. Opět prokazuje mezery v pochopení role a interpretaci znění požadavků Standardů. Jako celek považuji ovšem diskusi za pasáž, kde je cítit osobní vklad autora.</p>	<p>17 / max. 30</p>
<p>Etické aspekty práce</p> <p>Byly vzaty v úvahu etické otázky?</p> <p>Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu?</p> <p>Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti?</p>	<p>Etické otázky autor bere v úvahu a řeší je ve vztahu k vlastní výzkumné činnosti.</p> <p>Nepojmenovává možná etická dilemata jako taková v rámci tématu.</p>	<p>8 / max. 10</p>
<p>Odborný a společenský přínos a celková úroveň práce.</p> <p>Pojednává práce aktuální/praktický problém?</p> <p>Je práce přínosná z hlediska oboru?</p>	<p>Práce pojednává velmi důležitý dlouhodobý praktický problém oboru.</p> <p>Můj velký respekt patří záznamu rozhovorů s pěti pracovníky. Jsem přesvědčen, že v analýze fenoménu individuální cesty ex-usera služeb k pracovníkovi služeb je třeba pokračovat. Autorovi přeji, aby v tomto tématu pokračoval ve spolupráci s metodology i v jiném formátu, než je závěrečná bakalářská práce.</p>	<p>9 / max. 15</p>

Obsahuje práce všechny klíčové části? Má práce dostatečný či přiměřený rozsah? Je práce logicky uspořádána? Je práce z formálního hlediska bez chyb?	Práce má všechny klíčové části, dostatečný rozsah, autor jí věnoval patřičné úsilí. Z formálního hlediska je na výborné úrovni (včetně minima překlepů či pravopisných chyb).	
---	---	--

Celkové hodnocení úrovně práce

Komentář oponenta / vedoucího práce (celkové shrnující hodnocení, poznámky)	<p>Téma vysoce aktuální a potřebné.</p> <p>Rešerše zachycuje zejména domácí pohled, nebo se k němu vrací. Není kriticky diskutována.</p> <p>Za slabší místo práce považuji logický rámec projektu, jeho popis a popis metodologie.</p> <p>Záznamy z rozhovorů považuji za velmi inspirující text, doporučuji zvážit a vyjednat jeho publikaci v odborném tisku.</p>	
Doplňující otázky k obhajobě	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jak hodnotíte zpětně postup svého výzkumu, změnil byste něco, volil v něčem jiný postup? 2. 	
Body celkem	61 / max. 100 bodů	
Navrhované hodnocení	<i>práci doporučuji k obhajobě, celkově hodnotím velmi dobře</i>	
Datum	24.8. 2016	
Jméno a příjmení, podpis	Jiří Libra	